

וכל המתחייב בנפשו אין משלם ממון שנאמר וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ הא אם יהי' אסון אינו משלם – קם ליה בדבריה מיניה

והא נפקא לי' מדכתיב כְּדִי רְשָׁעוֹ, משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות?		
וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ שמות כא, כב	במיתה וממון	משום דאיכא איבוד נשמה כשמענישים הרוצח אבל מלקות וממון דליכא איבוד נשמה אימא שגם משלם
כְּדִי רְשָׁעוֹ דברים כה, ב	במלקות וממון	משום דלא חמיר איסוריה אינו צריך גם לשלם אבל מיתה וממון דחמיר איסוריה אימא שגם משלם
ולר' מאיר הסובר לוקה ומשלם		
וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ שמות כא, כב	במיתה וממון	משום דחדא בגופיה וחדא בממוניה לא עבדינן אבל במיתה ומלקות דאידי ואידי בגופיה אימא מיתה אריכתא היא
כְּדִי רְשָׁעוֹ דברים כה, ב	במיתה ומלקות	דתרתי בגופיה לא עבדינן אבל מיתה וממון דחדא בגופיה וחדא בממוניה אימא נעביד ביה
וְלֹא תִקְחוּ כֶּפֶר לְנַפְשׁ רֹצֵחַ במדבר לה, לא	הוה אמינא למיתה וממון	אינו לקם לי' בדבריה מיניה, אלא שלא תיקח ממון ממנו לפטרו מעונש מיתה - מזיד חמיר איסוריה אינו נפטר בממון אבל שוגג אימא דנפטר בתשלומין -
וְלֹא תִקְחוּ כֶּפֶר לְנוֹס אֶל עִיר מִקְלָטוֹ בַּמִּדְבָּר לֵה, לב	הוה אמינא לגלות וממון	אינו לקם לי' בדבריה מיניה, אלא שלא תיקח ממון ממנו לפטרו מעונש גלות - שוגג ליכא איבוד נשמה [להורג] אבל מזיד אימא שנפטר בממון להצילו -
וְלֹאֲרָץ לֹא יִכְפֹּר לְדָם אֲשֶׁר שָׁפַךְ בָּהּ כִּי אִם בְּדָם שִׁפְכוּ שֶׁם לֵג	הוה אמינא שאין מקבלים כופר	זה שאין נפטר ע"י כופר למדין מפסוק "ולא תקחו כפר לנפש רצח" הנ"ל ופסוק זה מלמד שאין הרוצח נפטר ממיתה ע"י עריפת העגלה.
וְאַתָּה תִּבְעֵר הַדָּם הַנֶּקִי מִקֶּרְבְּךָ דברים כא, ט	הר"א שמלמד שאינו נפטר ע"י עריפה	זה שאין נפטר ע"י עריפת העגלה למדין מפסוק "ולא תקחו כפר לנפש רצח" הנ"ל ופסוק זה מלמד שכל הנהרגים בסייף הוא מהצואר - אבל אין לומדים גם שצריך קופיץ וממול עורף, דכתיב וְאַהֲבֵת לְרֹעֶךָ כְּמוֹךְ -
למדנו שאין מקבלים כופר לפטור רוצח ממיתה מפסוק וְלֹא תִקְחוּ כֶּפֶר לְנַפְשׁ רֹצֵחַ הַנ"ל		
כָּל חָרֵם אֲשֶׁר יִחָרֵם מִן הָאָדָם לֹא יִפְדֶּה וְיִקְרָא כֹז, כט	הר"א שאין מקבלין כופר	למדין שאדם היוצא ליהרג ואמר אחד ערכו עלי לא אמר כלום יכול אף קודם שנגמר דינו כן ת"ל מן האדם ולא כל האדם
ולרבי חנניא בן עקיבא דאמר [שאדם היוצא ליהרג] נערך, מפני שדמיו קצובין		
חָרֵם וְגו' מִן הָאָדָם לֹא יִפְדֶּה שם		שאין מתכפר להם ע"י נתינת ממון - במיתות חמורות שלא ניתנה שגגתן לכפרה [אין בהם חטאת או גלות] -
כָּל חָרֵם וְגו' שם		שאין מתכפר להם ע"י נתינת ממון - אף במיתות קלות שניתנה שגגתן לכפרה [חטאת או גלות] -
וְלֹא תִקְחוּ כֶּפֶר לְנַפְשׁ רֹצֵחַ במדבר לה, לא		שאין מתכפר להם ע"י נתינת ממון - אף שהרגו דרך עליה שלא ניתנה שגגתו לכפרה [אינו גולה] -
מקשה רבא הרי זה שאין מקבלים כופר ברציחה דרך עלי' למדים מדתנא דבי חזקיה: וּמִפְּהַּ בְּהֶמָּה וְשִׁלְמָנָה וּמִפְּהַּ אָדָם יוֹמֵת וְיִקְרָא כֹז, כא?		
וְלֹא תִקְחוּ כֶּפֶר לְנַפְשׁ רֹצֵחַ או וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן		קם ליה בדבריה מיניה אף אם לא נעשו בפעולה אחת
מקשה רבא הא נמי מאידך תנא דבי חזקיה נפקא: עֵין תַּחַת עֵין וְלֹא עֵין וּנֶפֶשׁ תַּחַת עֵין?		
וְלֹא תִקְחוּ כֶּפֶר לְנַפְשׁ רֹצֵחַ או וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן		שגם בתשלומי קנס, אף שהוא חידוש, אמרינן קם לי' בדבריה מיניה ואני משלם
לשיטת רבה הסובר שבקנס משלם ונהרג		
וְלֹא תִקְחוּ כֶּפֶר לְנַפְשׁ רֹצֵחַ או וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן		למדין שאדם היוצא ליהרג ואמר אחד ערכו עלי לא אמר כלום כתנא קמא דרבי חנניא בן עקיבא הנ"ל